

Sygn. akt VIII U 1732/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Zofia Kubalska

Protokolant p.o. protokolant sądowy Małgorzata Stec

po rozpoznaniu w dniu 16 sierpnia 2016 roku w Lublinie

sprawy I. T.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek odwołania I. T.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 18 września 2015 roku znak(...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 1732/15

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 18 września 2015 roku odmówił I. T. prawa do emerytury rolniczej, ponieważ nie spełnia ona warunku podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat (k. 39 a.e.)

W odwołaniu od powyższej decyzji I. T. zakwestionowała jej trafność oraz wniosła o jej zmianę poprzez uzupełnienie brakującego stażu ubezpieczeniowego okresami pracy w gospodarstwie teściów Z. i W. T., w gospodarstwie jej rodziców B. i S. M. w N. oraz na działkach w Z. i w gminie S.. Podniosła, że okres, obejmujący lata 1983-1985 zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne rolników (k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, iż decyzją z dnia 11 października 2010 roku przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury rolniczej zaliczając do uprawnień okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 31 grudnia 1966 roku do 24 listopada 1968 roku oraz okres pracy w gospodarstwie rolnym teściów Z. i W. T. od 12 sierpnia 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku. Po wpłynięciu w dniu 20 sierpnia 2015 roku informacji z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustalonym dla wnioskodawczyni prawie do emerytury pracowniczej, dokonano weryfikacji okresów przyjętych do ustalenia prawa do emerytury rolniczej i wyłączenia okresów zatrudnienia poza rolnictwem od 12 sierpnia 1973 roku do 11 grudnia 1974 roku, od 1 grudnia 1976 roku do 20 lipca 1978 roku oraz od 20 lipca 1981 roku do 21 lipca 1981 roku. Po ustaleniu, że wnioskodawczyni łącznie legitymuje się okresem ubezpieczenia emerytalno-rentowego wynoszącym jedynie 23 lat, 3 miesięcy i 22 , odmówiono skarżącej prawa do emerytury rolniczej (k. 3-4 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

I. T. (z domu M.), urodziła się w dniu (...).

Po rozpoznaniu wniosku z dnia 29 września 2010 roku, decyzją z dnia 11 października Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w L. przyznał I. T. prawo do emerytury rolniczej od dnia 1 września 2010 roku. Do uprawnień zaliczono okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców B. i S. M. od 31 grudnia 1966 roku do 24 listopada 1968 roku oraz okres pracy w gospodarstwie rolnym teściów Z. i W. T. od 12 sierpnia 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku. Ustalono, iż I. T. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1986 roku do 31 grudnia 2000 roku za okresy te zostały odprowadzone składki na ubezpieczenie społeczne rolników.

Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony okres ubezpieczenia rolnego wnioskodawczynie w wymiarze 108 kwartałów (wniosek - k. 1 a.e, raporty - k. 21,31 a.e., decyzja k. 24 a.e., zaświadczenie k. 7-9 a.e.).

Decyzją z dnia 17 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. przyznał w I. T. prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2015 roku. Do stażu pracy uwzględniono okresy zatrudnienia od 1 lipca 1969 roku do 11 grudnia 1974 roku, od 1 grudnia 1976 roku o 20 lipca 1978 roku i dzień 21 lipca 1981 roku oraz okresy urlopów wychowawczych od 12 grudnia 1974 roku do 30 listopada 1976 roku oraz od 21 lipca 1978 roku do 19 lipca 1981 roku (k. 11 akt ZUS, pismo k. 34 a.e.).

Zaskarżoną decyzją z dnia 18 września 2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił I. T. prawa do emerytury rolniczej. Odmówiono prawa do świadczenia wskazując, że po weryfikacji okresów przyjętych do ustalenia prawa do emerytury rolniczej poprzez wyłączenie okresów zatrudnienia wnioskodawczynie poza rolnictwem (od 12 sierpnia 1973 roku do 11 grudnia 1974 roku od 1 grudnia 1976 roku do 20 lipca 1978 roku oraz od 20 lipca 1981 roku do 21 lipca 1981 roku), na wymagane 25 lat ubezpieczenia wnioskodawczynie udowodniła okres w wysokości 23 lat 3 miesięcy i 22 dni (decyzja - k. 39 a.e.).

W toku postępowania sądowego wnioskodawczynie sprecyzowała, że domaga się doliczenia do stażu pracy przez KRUS okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców: od 18 czerwca 1966 roku do 30 grudnia 1996 roku, od 25 listopada 1968 roku do 30 czerwca 1969 roku oraz od 1 lipca 1969 roku do 11 sierpnia 1973 roku oraz okresów pracy w gospodarstwie rolnym teściów od 12 sierpnia 1973 roku do 11 grudnia 1974 roku, od 1 grudnia 1976 roku do 20 lipca 1978 roku i dnia 21 lipca 1981 roku (k. 15-16 a.s.).

Wnioskodawczynie od urodzenia mieszkała ze swoimi rodzicami B. i S. M. w miejscowości N..

Miała czworo rodzeństwa, dwóch braci młodszych od niej o 5 i 9 lat i dwie siostry młodsze o 14 i 15 lat.

Po ukończeniu szkoły podstawowej w wieku 16 lat, w związku z powtarzaniem jednej klasy, rozpoczęła naukę w (...) Szkole Zawodowej (...) w L.. Dojeżdżała do szkoły pociągiem. Droga do stacji zajmowała jej około 15 minut. Wyjeżdżała około godziny szóstej rano, wracała do domu około godziny szesnastej. Przed wyjściem do szkoły przez około godzinę pomagała matce przy karmieniu krów i cięciu sieczki. Po powrocie z zajęć pomagała w pracach w gospodarstwie.

Gospodarstwo miało powierzchnię około 2 ha i było położone w miejscu zamieszkania rodziny. Ojciec wnioskodawczynie pracował w systemie zmianowym jako stróż, matka zajmowała się wyłącznie pracą w gospodarstwie.

W gospodarstwie uprawiano zboże- owies, jęczmień, pszenicę, oraz ziemniaki i buraki cukrowe. Z uwagi na brak maszyn rolniczych wszystkie prace przy uprawach wykonywano ręcznie. Hodowano również zwierzęta gospodarskie: dwie-trzy krowy, od pięciu do dziesięciu świń oraz drób.

Po powrocie ze szkoły wnioskodawczyni zajmowała się obrządkiem zwierząt, ich karmieniem, pojeniem, wymianą ściółki, wypasaniem i dojeniem krów oraz pracą w polu przy pielieniu, gracowaniu, zbiorach upraw, żniwach, wykopkach i ogławianiu buraków. Lekcje odrabiała w nocy.

W dniu 1 lipca 1969 roku wnioskodawczyni została zatrudniona jako ogrodnik w Uniwersytecie M. S. (2) w L. w pełnym wymiarze czasu pracy. Swoje obowiązki wykonywała w ogrodzie botanicznym. Po powrocie z pracy nadal pomagała rodzicom w pracach w gospodarstwie (zeznania wnioskodawczyni k. 26-27 a.s., zeznania świadka E. W. k. 37v-38 a.s., zaświadczenie k. 6 a.e.).

W dniu 18 sierpnia 1973 roku wnioskodawczyni wyszła za mąż. Zamieszkała z mężem w gospodarstwie teściów w P.. Gospodarstwo miało około 11 hektarów, położone było w P. (następnie ul. (...)), Z. i O.. Uprawiano w nim buraki cukrowe ziemniaki i kukurydzę. Hodowano 7 krów, 20 świń, konia i drób. I. T. nadal pracowała jako ogrodnik w ogrodzie botanicznym. Przed wyjściem do pracy i powrocie pomagała w pracy w gospodarstwie. Obrządkowała inwentarz, doiła krowy i pielęła buraki. Pracowała przy żniwach, wykopkach i uprawie buraków.

W dniu 11 lipca 1974 roku wnioskodawczyni urodziła syna M., dniu 12 lutego 1978 roku drugiego syna A.. Po powrocie z pracy w ogrodzie botanicznym pracowała w gospodarstwie teściów, co najmniej po 4-5 godzin dziennie. W opiece nad dziećmi pomagała jej teściowa. Gdy synowie byli mali pracowała głównie przy obrz i karmieniu inwentarza oraz dojeniu krów. Wiosną sadziła ziemniaki, pomagała przy zbiorze siana i przy żniwach. W razie konieczności zabierała dzieci ze sobą w pole. W okresach od 12 grudnia 1974 roku do 30 listopada 1976 roku oraz od 21 lipca 1978 roku do 30 grudnia 1978 roku i od 1 stycznia 1979 roku do 20 lipca 1981 roku korzystała z urlopów wychowawczych (bezpłatnych celem sprawowania opieki nad dzieckiem). W dniu 21 lipca 1981 roku rozwiązała z pracodawcą umowę o pracę za porozumieniem stron (zeznania wnioskodawczyni k. 27 a.s., zeznania świadka E. W. k. 38 -38v a.s., zeznania świadka B. S. k. 38v-39 a.s., zaświadczenie k. 6A akt ZUS).

W dniu 20 marca 1985 roku K. T. nabył grunty rolne o pow. 1.99 ha położone we wsi O.. W dniu 28 grudnia 1985 roku teściowie W. i Z. T. przekazali gospodarstwo położone przy ul (...) w L. na rzecz K. T.. I. T. od stycznia 1986 roku została objęta ubezpieczeniem społecznym rolników, należności z tytułu składek zostały uregulowane (akty notarialne k. 18-19, 43-44 a.e., zaświadczenie k. 50-52 a.e.).

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach sprawy i aktach organu rentowego. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Nie były także kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Sąd podzielił zeznania wnioskodawczyni uznając je za jasne, logiczne oraz spójne z wiarygodnym materiałem dowodowym zgromadzonym w toku postępowania z wyjątkiem jej twierdzeń nie mających potwierdzenia z w dokumentacji KRUS, iż za okres od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1985 roku opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Zeznania wnioskodawczyni w pozostałym zakresie jako zgodne i wzajemnie się uzupełniające z zeznaniami przesłuchanych świadków przyjął za podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd obdarzył w całości zeznania świadków E. W., której dziadkowie byli sąsiadami rodziców wnioskodawczyni i B. S. zamieszkującej w pobliżu gospodarstwa rolnego należącego do teściów skarżącej oraz wykonujących wówczas podobne prace w swoich gospodarstwach. Zeznania te są logiczne i wzajemnie się uzupełniają zarówno co do faktu pracy I. T. w gospodarstwie rolnym rodziców podczas uczęszczania do szkoły zawodowej w latach 1966-1969 i po ukończeniu nauki, oraz po wyjściu przez skarżącą za mąż i przeprowadzeniu się w sierpniu 1973 roku do gospodarstwa rolnego teściów. Są one spójne zarówno co do zakresu jak i rodzaju wykonywanych przez skarżącą czynności. Zeznania te w pełni potwierdzają się z zeznaniami wnioskodawczyni i tym samym uwiarygodniają je. Świadkowie zamieszkiwali w tych samych wsiach, znają wnioskodawczynię od wielu lat i orientują się, co do warunków, rodzaju i czasu jej codziennej pracy w rolnictwie, nauki i dojazdu do szkoły, do której uczęszczała oraz jej sytuacji rodzinnej. Są oni

ponadto osobami obcymi dla I. T., niezainteresowanymi wynikiem postępowania w sprawie, toteż brak było podstaw do odmówienia ich zeznaniom waloru wiarygodności.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, uznać należy, iż I. T. stale i w pełnym wymiarze godzin od dnia ukończenia 16 lat w dniu 18 sierpnia 1966 roku do zamążpójścia tj. 11 sierpnia 1973 roku pracowała po ponad 4 godziny dziennie w gospodarstwie rolnym rodziców położonym we wsi N.. Również po przeprowadzeniu się do znacznie większego 11 hektarowego gospodarstwa teściów, po powrocie z pracy pracowała w tym gospodarstwie, w zależności od potrzeb średnio przez 4-5 godzin dziennie, w sezonie wiosenno-letnim w czasie żniw i zbiorów dłużej. Zauważyć należy, iż prace w gospodarstwie rolnym występują przez cały rok a tylko ich nasilenie posiada charakter sezonowy. Czas wykonywania wszelkich czynności związany jest nie tylko z pracą na roli, ale i poza nią i jest uzależniony od potrzeb w danym dniu czy okresie. Stąd też nie może być zakwalifikowany do ściśle określonych norm godzinowych jak to ma miejsce przy stosunku pracy w rozumieniu art.22 § 1 kp. I. T. przed wyjściem do szkoły karmiła inwentarz i rznąła sieczkę zaś popołudniami przebywała już w domu. Mogła wówczas zajmować się pracami polowymi, obrządkiem zwierząt czy innymi czynnościami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa. Dochody z gospodarstwa uzyskane dzięki pracy wnioskodawczynie, były niewątpliwie bardzo pomocne w utrzymaniu rodziny. Praca matki wnioskodawcy wobec faktu, iż jej mąż pracował poza rolnictwem oraz że mieli na utrzymaniu czwórkę młodszego rodzeństwa skarżącej, nie mogła być na tyle wystająca aby zapewnić normalne funkcjonowanie gospodarstwa i tym samym zapewnić rodzinie środki utrzymania.

Organ rentowy zaliczył do uprawnień okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 31 grudnia 1966 roku do 24 listopada 1968 roku bezzasadnie pomijając okresy wykonywania przez wnioskodawczynię takiej samej pracy od 18 czerwca 1966 roku do 30 grudnia 1966 roku oraz od 25 listopada 1968 roku do 30 czerwca 1969 roku, wynoszące łącznie 1 rok 1 miesiąc i 16 dni.

W dniu 1 lipca 1969 roku skarżąca podjęła pracę jako ogrodnik w Uniwersytecie M. S. (2) w L. w pełnym wymiarze czasu pracy. Wykonywała ją z przerwami związanymi z przebywaniem na urloпах wychowawczych (od 12 grudnia 1974 roku do 30 listopada 1976 roku oraz od 21 lipca 1978 roku do 30 grudnia 1978 roku i od 1 stycznia 1979 roku do 20 lipca 1981 roku) do dnia 20 lipca 1981 roku. Okresy te jako składkowe i nieskładkowe zostały zaliczone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do okresów ubezpieczenia przy przyznaniu wnioskodawczynie od 1 lipca 2015 roku emerytury pracowniczej (decyzja k. 11 akt ZUS, pismo k. 34 a.e.).

Odwołanie jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Prawo do emerytury rolniczej reguluje przepis art. 19 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015, poz. 704 tekst jednolity ze zmianami). Stosownie do treści ust. 1 i 2 cytowanego artykułu, emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący dla kobiet urodzonych do dnia 31 grudnia 1952 roku co najmniej 60 lat oraz podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Zgodnie z treścią art. 20 ust 1 do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Ustęp 2 powołanego artykułu stanowi, że okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Zgodnie z ust 3 Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku.

W przedmiotowej sprawie poza sporem było, że I. T. ukończyła 60 lat, legitymuje się wynoszącym 23 lata, 3 miesiące i 22 dni okresem ubezpieczenia rolniczego.

W toku postępowania domagała się do stażu pracy przez KRUS okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców: od 18 czerwca 1966 roku do 30 grudnia 1966 roku, od 25 listopada 1968 roku do 30 czerwca 1969 roku oraz od 1 lipca 1969 roku do 11 sierpnia 1973 roku oraz okresów pracy w gospodarstwie rolnym teściów od 12 sierpnia 1973 roku do 11 grudnia 1974 roku, od 1 grudnia 1976 roku do 20 lipca 1978 roku i dnia 21 lipca 1981 roku (k. 15-16 a.s.).

Zasadnym było jedynie żądanie doliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 18 czerwca 1966 roku do 30 grudnia 1966 roku oraz od 25 listopada 1968 roku do 30 czerwca 1969 roku, wynoszące łącznie 1 rok 1 miesiąc i 16 dni.

Okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 1 lipca 1969 roku do 11 sierpnia 1973 roku oraz okresy pracy w gospodarstwie rolnym teściów od 12 sierpnia 1973 roku do 11 grudnia 1974 roku, od 1 grudnia 1976 roku do 20 lipca 1978 roku i dnia 21 lipca 1981 roku nie mogą zostać zaliczone z uwagi na treść powołanego art. 20 ust 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników który stanowi, że okresów, o których mowa w ust. 1 (określonych m.in. w pkt 2 okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.), nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

W dniu 1 lipca 1969 roku skarżąca podjęła Uniwersytecie M. S. (2) w L.. Wykonywała ją z przerwami związanymi z przebywaniem na urlopach wychowawczych do dnia 20 lipca 1981 roku. Okresy te jako składkowe i nieskładkowe zostały zaliczone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do okresów ubezpieczenia przy przyznaniu wnioskodawczyni od 1 lipca 2015 roku emerytury pracowniczej. Z tych względów nie mogą być zaliczone do okresów ubezpieczenia od których zależy prawo do emerytury rolniczej.

Po doliczeniu do okresu ubezpieczenia rolniczego wnioskodawczyni (23 lat, 3 miesiące i 22 dni) okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców wynoszących łącznie 1 rok 1 miesiąc i 16 dni (od 18 czerwca 1966 roku do 30 grudnia 1966 roku oraz od 25 listopada 1968 roku do 30 czerwca 1969 roku), okres ubezpieczenia od którego zależy prawo do emerytury rolniczej I. T. wynosi 24 lata, 5 miesięcy i 8 dni. Skarżąca nie legitymuje się więc ponad 25-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu a zatem nie spełnia wszystkich warunków do ustalenia jej prawa do świadczenia, w związku z treścią przepisu art. 19 ust 1 i art. 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji.